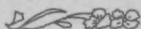

v hišo in ki sva jo tako dobro vzgojila. Če sem jaz v tem detetu sprejela Zveličarja v hišo, bo tudi on mene sprejel v svojo hišo, v nebesa.“

Kos.

I.

Florjanov Tonče je ujel spomladi v gozdu lepega črnega kosa. Vesel je stekel z njim domov v izbo in se je smehljajal.

„Mama! Mama! — Jaz imam pa kosa! O!“

Vsa stara in zgubančena v lica je bila ta mama. Sedela je pri oknu in je šivala sključena.

„Kaj pa imaš, Tonče?“

Okrenila se je in je zapazila kosa.

„Kje si ga pa pobral?“

Tonče spusti kosa na tla.

„Kje sem ga pobral? — V gozdu je skakljal in sem ga ujel ... Mlad je še ...“

Kos skaklja po tleh in pobira suhe drobtine. Ves majhen in plašen je še, čaka žalosten in poizkuša leteti: a vedno še pade nazaj na tla in se zopet dvigne.

Mama ga gleda nevoljna.

„Kaj boš z njim, Tonče? Rajši bi ga bil pustil, kjer je bil ... Sama sitnost je s tako stvarjo ...“

„Sitnost? — Saj ga bom jaz sam pital, mama! — — Kar brez skrbi bodite!“

Tonče se vsede na klop in opazuje kosa na tleh.

Miren in tih skače semintja, brska po tleh, počaka malo, poškili postrani v Tončeta in gre zopet naprej — cepét, cepét — po izbi.

„To je moj kos,“ pomisli vesel Tonče. Podpre si glavo z dlanjo in govori kosu:

„Hop! Hop! — Poskoči: hop!“

Kos pa — cepét, cepét — odskaklja pod mizo, pa skoči na klop, kjer je mama.

„Mama! Glejte, kako lep je!“

Mama pa se razjezi.

„Grdoba grda, še na klopi ne bo dal miru.“

Tonče vzame kosa v roke in ga poboža.

„Ubošček!“ — Čaki, čaki, ti napravim lepo kletko. Saj si ves moj, ti črni, mali kos! — In pel mi boš potem, pel kakor klarinet!“ Pogovarja se Tonček s kosom naprej in mu obljublja raj.

II.

Minil je cel teden. Toda Tonče še ni bil s kletko gotov. Vedno je popravljaj in rezljaj iz lesa, smehljaj se pri delu in žvižgal srečen.

Končno je bila kletka narejena.

Tonče jo je opazoval z veselimi očmi in jo je nesel v izbo pokazat.

„Mama! Poglejte kletko!“

Razkoračil se je Tonček široko pred mizo in je postavil kletko v kot.

„Kaj ne, lepo?“

Mama se je ozrla nanj izpod očal, zadovoljen nasmeh ji je zaigral krog usten.

„Pa je nisi naredil sam?“

„Sam!“

„Sam? Ti Tonče?“

Tonče se je zasmel.

„Seveda jaz! Kdo pa?“

Poiskal je Tonček kosa, ki je tekal pod mizo. Malo se je branil, a Tonče ga je prijel in potisnil skozi vratca v kletko.

„Tako!“

Dvignil je Tonček kletko v zraku in zrl s širokodprtimi očmi kosa, ki je begal plašen po ozki in tesni ječi.

„Hop! Hop!“

Zažvižgal je Tonček in je obesil kletko na žebelj v steni.

„Hop! moj kos, hop! — Je prijetno v hišici kaj?“

Kos pa je frfotal žalosten v temnici. Nikjer izhoda — zaprta so bila vratca. Oprijemal se je s krempeljci

za močne žice in je trkal s kljunom ob nje. Nato je skočil na klinček in je začivkal.

Tonče se je začudil.

„Kaj ti ni po volji?“

Še enkrat je začivkal kos. Tonče pa se je razjezil in je odšel iz sobe.

III.

Lepega poletnega dne se je napotil Tonče v dolino na Jagnjenico, ki je belela prijazna in prešerna izza zelenja.

Pred Medvedovo krčmo je stal stric Martin.

Tonče ga je pozdravil.

„Striček! Veste, kaj imam jaz doma? — Kosa imam in že peti zna.“

Stric Martin se je pa nasmehnil in dvignil Tončeta v rokah.

„Hopsasa!“

Postavil ga je zopet na tla in mu je pogledal v oči.

„Kosa imaš, Tonče? Aha, kosa, dà, kosa! — Kaj lepo poje?“

Tonče je pogledal živo.

„Lepo!“

Stric Martin se je pa okrenil k durim.

„Stopi z mano, Tonče, boš malo pil!“

Plašno je zastrmel vanj Tonče.

„Pil?“

„Pil in o kosu mi boš povedal. Kajne, je lep?“

Stopila sta v krčmo.

„Lenica! Liter vina!“

Priskakljala je Lenica, okrenila se urna in je prinesla vina in kozarca.

Stric Martin je nalival, malo se mu je tresla roka. Postavil je poln kozarec pred Tončeta.

„Pij!“

Tonče je dvignil kozarec k ustom in si je omočil le malo jezik. Pil pa ni; rajši je rekel:

„Striček, pridite enkrat malo gori k nam! Tudi mama so že rekli, da morate priti. Boste videli mojega kosa.“

Stric se je zasmel.

„Oh, Tonče! Težko ga bom videl; imam tako malo časa. Zdaj tu — zdaj tam...“

Nagnil je kozarec in je izpil.

Tonče je pa zakašljaj.

„Moj kos je nekaj posebnega, striček! Če vam bo všeč — ga boste pa vzeli s sabo!“

„Zakaj pa ne?“

„Poje pa tako kakor klarinet — še bolje. Tudi Černetov Lojze je rekel, da ima kos lep glas...“

„Pa ga vzamem.“

Tonče se je dvignil s stola.

„Bom šel. Pozno je.“

„Pil nisi nič, Tonče!“

Zasmehljaj se je Tonček in je podal stricu roko.

„Imam rajši vodo — —“

Z veselimi koraki se je napotil Tonče domov. Prijetno in sladko mu je bilo; še sam ni vedel, zakaj...

IV.

V nedeljo potem je prišel stric Martin.

„Oh, vendar!“ se je razveselil Tonče in ga je prijel za roko.

„V hiši ga imam, kosa v kletki.“

Ko sta bila pa v izbi, je zapelo živahno iz kletke.

Stric Martin je postal in je položil prst na ustne.

„Glej ga, spaka!“

„Lepo, kaj?“

Tonče se je približal kletki in je zašepetal stricu.

„Kako črn je! In kljun kakor iz zlata! — Moj kos, kakó te imam rad!“

Zasmehljaj se je Tonče tiho in je gledal zdaj strica Martina, zdaj zopet kosa v kletki.

„Ali vam je všeč, stric?“

Stric Martin pa ni slišal in je sam vprašal:

„Kdo je naredil to kletko?“

„Jaz!“

„Ti?“

„Seveda, striček! Kdo pa?“

„Cel mojster si!“ ga je pohvalil stric. „Ptiča in kletko vzamem s seboj . . .“

„Res?“

„Koliko denarja pa hočeš za to?“

Tonče se je prestrašil.

„Denarja?“

„Denarja!“

Zasmejal se je Tonček naenkrat, nato pa se je domislil :

„Nič!“

Tedaj je izvlekel stric Martin iz žepa veliko, lepo denarnico. Vsa svetla je bila in natlačena kakor vreča peska. Tonče se ji je že oddaleč nasmehnil in popozdravil: „Glej, sedaj se bo odprlo, in zlati cekini se bodo strkljali po tleh . . .“

„Ná, tu!“ je namignil čez trenotek stric Martin in je podal Tončetu cel srebrn tolar.

Tonče samsebi ni verjel in ni vedel, ali se mu sanja, ali kaj: na dlani se mu je lesketalo, svetlo okroglo . . .

Poskočil je Tonček naenkrat in se oklenil strica.

„Kako ste dobri, striček! Bog vam povrni!“

V tem je zapel kos iznova veselo, živahno.

Poslušala sta s stricem nekaj časa, nato pa je stric vstal, vzel kletko s kosom in se poslovil. —

Malo časa je bil Tonče takó sam v sobi: Tedaj se je spomnil, segel je v žep po tolar in ga je položil na dlan.

„Kako se lesketa!“

Spravil je zopet denar in se ozrl po sobi naokoli; vse prazno, tiho. Nikjer kletke, kosa nikjer; in sladkih, nemirnodrhtečih pesmi nikjer . . .

Stopil je Tonček k oknu in je pogledal: po poti navzdol je šel stric s kletko . . . In tam v kletki je njegov kos, njegova duša je tam . . .

Okrenil se je Tonček, kajti začutil je solze v očeh.

„Moj kos! Moj kos!“

Zakril si je obraz in nič več ga ni veselil srebrni tolar. Bilo mu je kakor lškarijotu po grehu.

Pozimi je bilo. In takrat je Tončetov kos žalostno poginil: nekega jutra ga je našel stric Martin mrtvega v kletki.

Takoj je bil Tonče na Jagnjenici.

„Poginil je.“

Ozrl se je v strica:

„Škoda ga je; tako lepó je pel.“

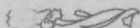
„Tonče, ne žaluj! — Ptičev je dosti; pogine eden — pa se najde drug . . . Tam pri Medvedu imajo kanarčka . . .“

Tonče pa se ni dal potolažiti. Zrl je z velikimi, plašno - sanjajočimi očmi na mrtvega kosa: črna kepa je ležala na tleh, tiho, mirno — ni se ganila

„Ah, ti moj kos, kako žalostno si moral končati!“

Tako je zavzdihnil Tonče in je odšel . . .

Cvetomirski.

Prvo in zadnje sv. obhajilo.

Majhna, devetletna deklica je nevarno zbolela. Njen gospod katehet, ki je poznal njeno dobro in nedolžno srce, jo je večkrat obiskal v tej hudi bolezni ter se z njo pogovarjal o ljubem Bogu, o njegovi presveti Materi, o lepih nebesih in o angelih. Deklici so bile kaj tolažne katehetove besede. Ko jo pa nekega dne vpraša katehet, bi li rada umrla, otrese odločno z glavo, da ne.

„Kako to, Pepca?“ se začudi duhovnik. „Ali ne bi rada umrla? Ali nočeš priti k ljubemu Jezusu, ali nočeš postati lep in blažen angelček v nebesih?“

Bolnica žalostno odgovori: „Saj veste, da bi prihodnje leto o Veliki noči šla k prvemu sv. obhajilu! Zato bi tudi ne umrla rada, preden se to zgodi.“

To detinsko hrepenenje, ta goreča ljubezen do Boga v tako nežni starosti osupne veroučitelja. „Slušaj me, Josipina,“ ji pravi, „če ti pa obljubim, da smeš že zdaj prejeti ljubega Jezusa, da ti ga hočem sam prinesiti, morebiti že v enem tednu?“